

□

Tärnanskolan F-6s plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen
Grundskola (förskoleklass - år 6) och fritidshemsverksamheten.

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola (förskoleklass - år 6) och fritidshemsverksamheten.

Ansvariga för planen

Madelene Garwi och Lars

Loodh

Vår vision

Vår skola, Tärnan F-6 med fritidshem, ska präglas av att alla elever, flickor som pojkar, ska ha samma rättigheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. På vår skola ska alla känna sig trygga och man har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling. Alla på Tärnan, F-6 och fritidshem, personal och elever, ska arbeta aktivt för att förhindra alla former av kränkande behandling och diskriminering. Vi arbetar målinriktat för att skapa en lärande och trygg skol- och fritidshemsmiljö som präglas av trivsel och goda relationer. Alla elever ska känna att de blir sedda och bekräftade utifrån sina förutsättningar.

Planen gäller från

2018-01-01

Planen gäller till

2018-12-31

Läsår

Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga genom deltagande i trygghetsvandringar. Resultat av trivselenkät diskuteras i klassråd, elevråd och fritidshemssamling. Planen tas också upp i klassråden, elevrådet och fritidshemssamling under höstterminen och eleverna har då möjlighet att påverka hur planen utformas.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldrarna är delaktiga genom att svara på en föräldrar enkät om deras upplevelse av skolan. Samt att planen tas upp på klassernas föräldramöten och på skolrådet (hela skolan). Föräldrar har då möjlighet att komma med synpunkter på hur planen utformas.

Personalens delaktighet

Vid upprättandet av planen deltar olika personalkategorier från olika verksamheter i en arbetsgrupp som arbetar med upprättandet av planen, kartläggning och analys av kartläggning. Resultatet från trivselenkät och trygghetsvandringar diskuteras i arbetslag som underlag för arbetsgruppens arbete med ny plan.

Förankring av planen

Planen aktualiseras och diskuteras vid arbetslagsmöten och APT innan den fastställs. Klasslärare och fritidshemsansvarig tar upp och informerar eleverna varje terminsstart om likabehandlingsplanen och vad den innebär. Planen finns tillgänglig för personal på Intranätet, Edwise och på Vänersborgs kommuns hemsida för elever och föräldrar.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Likabehandlingsplanen togs upp i arbetslagen, fritidshemsverksamheten och på arbetsplatsträff (APT). Skolans trivselregler diskuteras regelbundet vid klassråd och elevråd.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Rektor, personal och elever.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Det finns fortsatt behov av insatser för att motverka verbala och fysiska kränkningar under lektionstid och under raster samt vid lek på fritidshemmen. Det behövs även fortsättningsvis ett nära samarbete med vårdnadshavarna. Många elever uppger i trivselenkäten som genomfördes under höstterminen 2017 att de trivs bra på Tärnan F-6 och på fritidshemsverksamheten. Nästintill alla elever uppger att de har någon vuxen att prata med om de behöver.

Årets plan ska utvärderas senast

2018-12-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

En delutvärdering av de förebyggande åtgärderna sker under mitten av vårterminen i arbetslagen, klasserna/grupperna och elevrådet. Elevhälsogrupperna går igenom uppföljningarna för att få en bild av insatserna och delresultaten på skolnivå. Elevhälsogrupperna ansvarar för att gå igenom incidentrapporter 4 gånger/läsår och vid behov föreslå fler förebyggande insatser. Utvärdering av årets plan sker i klasser/grupper, arbetslag och Elevhälsogrupperna. Elevhälsogrupperna går igenom uppföljningarna för att få en bild av insatserna och delresultaten på skolnivå.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Madelene Garwi och Lars Loodh

Främjande insatser

Namn

Främjande insatser

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

All personal har ansvar för att upptäcka och arbeta mot utsatthet och kränkande behandling som elever i klasser och fritidshemsgrupper kan bli utsatta för. Ingen skall känna sig utsatt eller bli kränkt.

Insats

Personal i klass/grupp skall ha kontinuerliga värdegrundssamtal/diskussioner med elever enskilt och i grupp. Frågan tas upp med vårdnadshavare och elev på utvecklings-samtal. Om man har oro kring enskild elev tas frågan upp med denne omgående och vårdnadshavare kontaktas.

Ansvarig

All personal, Klassföreståndare/resursperson/fritidshemspersonal

Datum när det ska vara klart

Frågan tas kontinuerligt upp på Teammöten/arbetslagsmöten och utvärderas enl tidsplan.

Namn

Livskunskap

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Att varje undervisande lärare och fritidshemspersonal arbetar med material som tar upp livskunskap under året genom att integrera den i den ordinarie undervisningen.

Insats

* Värdegrundsarbete med värderingsövningar och språkbruksarbete * Arbete i klasser/grupper med sex- och samlevnad, genusfrågor och frågor utifrån funktionshinder och rasism.

Ansvarig

Undervisande lärare/fritidshemspersonal.

Datum när det ska vara klart

kontinuerlig uppföljning pågår under hela året 2017 och utvärderas

Namn

Arbetsmiljö

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Samtliga elever och personal ska trivas med sin arbetsmiljö, därför har skolan gemensamma trivsel- och värdegrundsregler som utvärderas i slutet av varje läsår. För att främja en bra social gemenskap ordnas halv/heldagar under läsåret med olika aktiviteter för klasserna och fritidshemsgrupperna.

Aktiviteter som främjar god stämning genomförs.

Insats

Varje klasslärare och fritidshemsansvarig involverar eleverna i utformandet av skolans ordningsregler i början på terminen och återkommande på klass- och gruppråd under läsåret. Även i elevrådet aktualiseras och utvärderas reglerna. Skyddsronnd. Trivselvandring genomförs. Klasserna/grupperna gör gruppaktiviteter så att gemenskapen i klassen/gruppen och mellan klasserna/grupperna stärks

samt för att motverka mobbing och utanförskap. Exempel på detta är: * lek dagar * läsprogram * fadderverksamhet i flera klasser * friluftsdagar * temadagar.

Ansvarig

Lärare/ fritidshemspersonal, Rektor/elevhälsoteam/skyddsombud

Datum när det ska vara klart

I början på varje termin samt vid behov under läsåret.

Namn

Rastverksamhet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Varje elev ska känna sig trygg under sin skol- och fritidshemstid. Arbeta för en trygg inomhus- och utomhusmiljö. Kontinuerlig uppföljning på Teammöten och arbetslagsträffar.

Rastaktiviteter skall vara strukturerade och planerade.

Insats

Vuxna håller uppsikt över hela skolområdet. Viktigt att vuxna cirkulerar runt hela skolgården samt har uppsikt över kapprummen. Rastvärdar har speciella västar för att eleverna lätt ska se vem de ska vända sig till. Organiserade lärarledda rastlekar. Tillgång till lekmaterial i varje klassrum.

Ansvarig

Arbetslagen

Datum när det ska vara klart

Pågår under hela året utvärderas kontinuerligt under 2018

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Enkät: Kurator ansvarar för att kartlägga skolan med hjälp av enkäter Kurator och tar emot klasslärares, föräldrar och den fritidshemsansvariges resultatsammanställning och även de åtgärder som tagits fram tillsammans med eleverna. Kurator sammanställer skolans enkätresultat och tar upp det på EHT möte. Resultatet och förslagen på åtgärder (skolnivå) presenteras på ett APTmöte. Resultatet presenteras av rektor på ett Elevrådsmöte. Resultatet presenteras av rektor på ett Skolråd dit alla vårdnadshavare är inbjudna.

Incidentrapporter: Elevhälsogruppen går igenom upprättade incidentrapporter för inträffade trakasserier och kränkande behandling 4 gånger/läsår. Vidtagna åtgärder analyseras och eventuella nya förebyggande åtgärder initieras.

"Trygghetsvandring": En gång per termin går elever och kurator igenom skolgården i syfte om att upptäcka platser som är otrygga samt där det finns risk för att kränkningar/konflikter uppstår. Elevrådet delas upp i mindre grupper och genomför en rundvandring på skolgården tillsammans. En karta över skolgården används för att markera ut platser som är otrygga och platser där det finns risk för att konflikter uppstår. Resultat från Trygghetsvandringen presenteras för Elevråd och för personal vid APT.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna kommer att besvara en enkät. Samt så har eleverna i elevrådet F-6, fått delta i den trygghetsvandring som är en gång per termin.

Samtliga elever skall delta i klass/gruppvisa diskussioner utifrån lärarens och den fritidshemsansvariges sammanställda resultat. Där får eleverna komma med förslag på åtgärder utifrån enkätsvaren.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Klassläraren/fritidshemspersonalen kommer att genomföra en digital trivselenkät i sin klass/grupp.

Klassläraren/fritidshemsgruppsansvarig kommer att gå igenom klassens/gruppens resultatet med eleverna och skriva förslag på åtgärder mappen "Åtgärder utifrån enkätsvaren". Personalen arbetar med enkätresultaten och information från Trygghetsvandringar för att ta fram främjande och förebyggande insatser. EHT som består av olika personalkategorier har arbetat med kartläggning och analys inför upprättande av likabehandlingsplan.

Resultat och analys

Resultat Trygghetsvandring hösten 2016. Eleverna är tydliga med var det ofta uppstår konflikter och kränkningar. Fotbollsplanen, på kortsidorna på skolan, vid kinagungan är områden med mycket konflikter.

Områdena mellan huskropparna spelas det ofta fotboll och eleverna uppger att rast värdarna inte är där så ofta. De lärarledda rastlekarna är aktiviteter som fungerar bra och eleverna gillar att rast värdarna är med i leken. Eleverna vill att de vuxna rör sig mer under rasterna för att ha mer uppsyn över hela skolområdet. Det har blivit tydligare för eleverna vilka områden runt skolan som är förbjudna områden.

Analys: Det är en stor andel av eleverna som uppger att de kränks verbalt och fysiskt samtidigt är det en stor andel som uppger att de kränker sina skolkamrater verbalt och fysiskt. Vi behöver fortsätta arbetet med hur eleverna är mot varandra eftersom det uppstår mycket konflikter. Vidare behöver arbetet med att ge eleverna alternativ till de konfliktlösningsmetoder de använder sig av idag utvecklas. Vi behöver även utveckla samarbetet med vårdnadshavare. Det är positivt att eleverna känner sig trygga i skolan och att de har vuxna de kan vända sig till.

Förebyggande åtgärder

Namn

Att motverka kränkande behandling

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Målet är att det inte ska förekomma någon form av trakasserier eller kränkande behandling i verksamheten.

Åtgärd

1. Livskunskap med gruppstärkande övningar genomförs i alla klasser/grupper. 2. Förbereda rasten/den fria leken genom samtal om vad för aktivitet de vill göra samt vilka som vill delta. Anpassa aktiviteterna utifrån behov. 3 Rastvärdssystem och organiserade rastaktiviteter. 4. Konfliktlösande samtal med elever.

Ansvarig

Klasslärare, fritidshemspersonal, rektor och EHT

Datum när det ska vara klart

2018-12-31

Namn

Social gemenskap - motverka utanförskap

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Målet är att alla elever har flera kamrater att umgås med i skolan och i fritidshemsverksamheten och att de inte ska känna sig ensamma i skolan. Uppföljning sker vid de individuella utvecklingssamtalen varje termin samt vid enkätundersökning hösten 2018.

Åtgärd

1. Gruppstärkande aktiviteter i klassen/gruppen för att stärka gemenskapen som tex. nya lekkamratkontakter förskoleklass, uppmärksamma nya elever som börjar i klassen. 2. Grupp- och klassamtal om vikten av att alla får vara med i klassens gemenskap, delta i lekar mm. 3. Förbereda rasten eller den fria leken genom att prata om vad de vill göra på rasten/i leken och vilka som vill delta i aktiviteten. Anpassa aktiviteter så att alla kan delta.

Ansvarig

Klasslärare, fritidshemspersonal och EHT

Datum när det ska vara klart

2018-12-31

Namn Skolans regler- förbättrat skolklimat
Områden som berörs av åtgärden Kränkande behandling
Mål och uppföljning Skolans trivselregler ska vara väl kända och följas av elever, vårdnadshavare och all personal. Uppföljning sker regelbundet vid klassråd, elevråd och arbetslag/Apt.
Åtgärd 1. Skolpersonal och elever arbetar gemensamt fram nya trivselregler vt 2018. 2. Trivselregler och karta över tillåtna/förbjudna områden placeras väl synligt i arbetslagsrum, klassrum och på fritidshemsavdelningar.
Motivera åtgärd Idag upplever elever och personal att trivselreglerna efterlevs på olika sätt. Det skapar otydlighet för personal och elever. Otydligheten leder till diskussioner/konflikter mellan personal och elever.
Ansvarig All personal och Rektor
Datum när det ska vara klart 2018-12-31

Rutiner för akuta situationer

Policy

Målet är att ingen på vår skola och i vår fritidshemsverksamhet skall utsättas för någon form av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier. En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppger att den blivit kränkt alltid tas på allvar och att alla vuxna agerar enligt vår likabehandlingsplan.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

För att tidigt upptäcka kränkning har vi på skolan följande rutiner: • Vuxna vistas ute bland elever på lektionsfri tid bl.a. enligt ett rastvaktsschema och under fritidshemstiden.. • Vid utvecklingssamtal lyfts alltid frågan om elevens trivsel och trygghet på skolan/fritidshem. • Klassföreståndare/fritidshemspersonal/arbetslag analyserar fortlöpande det aktuella läget i arbetslagets elevgrupper och agerar vid behov både gällande förebyggande och akuta händelser.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Om någon elev upplever sig vara utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering ska man vända sig till klasslärare, fritidshemspersonal, rektor eller någon ur elevhälsogruppen t.ex. skolsköterska, skolkurator, specialpedagog. Man kan som elev och förälder alltid vända sig till någon vuxen på skolan som man har förtroende för.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. Personal som upptäcker/får reda på att en kränkning/trakasserier pågår/skett agerar först och meddelar sedanklasslärare/fritidshemsansvarig.
2. Klasslärare/fritidshemspersonal och/eller annan personal ansvarar för att samtala med eleven som kan ha blivit utsatt för kränkning. Viktigt att ha ett respektfullt samtal och klargöra att kränkningar inte får förekomma. Bestäm tid för uppföljning om ca en vecka. Dokumentera samtalen och åtgärder på avsedd blankett (incidentrapport).
3. Klasslärare/fritidshemspersonal och/eller annan personal samtalar med elev/elever, som kan ha utfört kränkningen, om vad som skett. Viktigt att samtalen är respektfulla och att man lyssnar på alla. Visar det sig att kränkningar/trakasserier har skett måste det anmälas till rektor samma dag på avsedd blankett. Bestäm tid för uppföljning inom en vecka. Dokumentera samtalen och åtgärder på avsedd blankett (incidentrapport).
4. Rektor informerar skyndsamt huvudmannen om att en misstänkt kränkning inträffat.
5. Klasslärare/fritidshemspersonal eller utredande personal informerar inblandade elevers föräldrar om vad som skett. Dokumentera samtalen och åtgärder (incidentrapport).
6. Uppföljande samtal hålls enligt steg 2 och 3. Föräldrar informeras om hur det har gått efter samtalen. Dokumentera samtalen och ev. åtgärder(incidentrapport). När ärendet anses löst överlämnas dokumentation till rektor.
7. Rektor informerar huvudmannen om att ärendet har lösts.
8. Löses inte ärendet överlämnas det till rektor och elevhälsogruppen för planering av vidare åtgärder. Vid allvarliga fall av trakasserier och/eller kränkande behandling kan det bli aktuellt med disciplinära åtgärder gentemot de elever som har utfört kränkningarna. Åtgärderna får dock inte strida mot bestämmelserna om disciplinära åtgärder i kapitel 5 i skollagen (2010:800). Disciplinära åtgärder får inte användas i bestraffningssyfte. Åtgärderna får inte heller inskränka elevens rätt till utbildning. De åtgärder som vidtas ska vara rimliga i förhållande till syftet och till omständigheterna i den aktuella situationen. Om eleven är minderårig måste åtgärderna vidtas med hänsyn till barnets bästa. Rektorn och lärarna bör vara särskilt återhållsamma med åtgärder när det gäller elever i förskoleklassen eller i grundskolans lägre årskurser. Exempel på tillåtna åtgärder i de obligatoriska skolornerna och i gymnasieskolan/gymnasiesärskolan är tillfällig utvisning, kvarsittning, skriftlig varning, tillfällig omplacering och avstängning. Tillfällig omplacering bör bli aktuellt först när skolan har gjort en utredning och åtgärderna utifrån den inte haft någon effekt.

Endast i akuta situationer kan ett undantag göras och en tillfällig omplacering kan genomföras utan utredning. Avstängning får endast ske i samband med mycket allvarliga situationer, t.ex. om det förekommit grovt våld så att skolan måste anmäla till polisen och arbetsmiljöverket. Avstängningen i de obligatoriska skolformerna får bara gälla så länge att skolan hinner utreda vilka andra åtgärder som kan behövas och får inte pågå längre än en vecka.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. Elev/föräldrar som får kännedom om att en elev utsätts för kränkningar/trakasserier/diskriminering av personal skall kontakta rektor. 2. Personal som får kännedom att en vuxen kränker/trakasserar/diskriminerar skall ingripa och rektor skall informeras om händelsen. 3. Rektor startar en utredning för att få elevens beskrivning av vad som hänt. Eventuellt deltar elevens föräldrar vid samtalet. 4. Rektor kontaktar den vuxne för att få dennes beskrivning av vad som hänt. Personal har rätt att ha skyddsombud med vid samtalet. 5. Rektor kontaktar skyndsamt elevens föräldrar och beskriver vad som hänt och kallar vid behov till ett möte på skolan. Rektor ansvarar för fortsatt arbete/utredning och ev. åtgärder. 6. Utredning och vidtagna åtgärder skall dokumenteras av rektor. 7. Rektor ansvarar för att informera huvudmannen om det inträffade. Vid allvarliga fall av trakasserier eller kränkande behandling kan det bli aktuellt att överväga disciplinära åtgärder gentemot den eller de anställda som har utfört trakasserier eller kränkningarna. I lagen om anställningsskydd (LAS) finns en rad arbetsrättsliga åtgärder som arbetsgivaren kan vidta mot arbetstagare som misskött sig och utsatt någon för trakasserier eller kränkande behandling. De åtgärder som kan bli aktuella är: Varning (enligt LAS 30§) Omplacering (enligt LAS 7§) Uppsägning (enligt LAS 7§) Avsked (enligt LAS 18§) Innan någon av dessa arbetsrättsliga åtgärder kan vidtas ska den anställdes eventuella fackliga organisation kontaktas. Arbetsgivare som vidtar arbetsrättsliga åtgärder mot en anställd för att stävja trakasserier eller kränkande behandling bör erbjuda henne eller honom stödsamtal.

Rutiner för uppföljning

Uppföljning sker både kortsiktigt, efter ca en vecka och långsiktigt ca 1 månad. Den/de som ansvarar för att utreda misstänkt/uppkommen kränkning ansvarar även för att följa upp att kränkningarna upphör och att åtgärderna gett önskad effekt.

Rutiner för dokumentation

Den/de som ansvarar för att utreda misstänkt/uppkommen kränkning ansvarar även för att dokumentera händelsen och eventuellt vidtagna åtgärder. Som stöd finns anmälan som tidigare givits till rektor, dokumentationsmall & incidentrapport. Efter avslutat ärende lämnas original till rektor.

Rektor går igenom inlämnad dokumentation för att säkerställa att rutinen följs samt dokumenterar ärenden när elev har kränkts av personal.

Ansvarsförhållande

Rektor är ytterst ansvarig för arbetet med likabehandling på skolan. Klasslärare/fritidshemspersonal har ett ansvar för "sina" elevers trivsel och trygghet och ska vid behov vidta åtgärder om det framkommer att kränkningar/otrivsel förekommer i klassen/gruppen. I dokumentationen av utredda kränkningar ska det tydligt framkomma vem/vilka som ansvarar för uppföljning, dokumentation samt att åtgärder vidtas.